TÕRVA VALLA EELARVESTRATEEGIA
2026-2030

SISUKORD

1. SISSEJUHATUS 3
1.1. Ülevaade eelarvestrateegia koostamisest 3
1.2. Eesti riigieelarve ja majandusprognoos 3
1.3. Kohalike omavalitsuste eelarvepositsioon 4
2. TULUBAASI ÜLEVAADE JA PROGNOOS 5
3. KULUDE ÜLEVAADE JA PROGNOOS 9
4. PÕHITEGEVUSE TULEMI PROGNOOS 10
5. INVESTEERIMISTEGEVUS 11
6. FINANTSEERIMISTEGEVUS 14
7. SÕLTUVATE ÜKSUSTE FINANTSTEGEVUSE ÜLEVAADE JA PROGNOOS 15
8. FINANTSDISTSIPLIIN 16
9. EELARVESTRATEEGIA TÄITMISEGA SEOTUD RISKID JA NENDE MAANDAMINE 17
LISA 1 Tõrva valla eelarvestrateegia 2025-2029 18
LISA 2 Tõrva valla sõltuvate üksuste eelarvestrateegia 2025-2029 20
LISA 3 Arvestusüksuse eelarvestrateegia 2025-2029 21

1. SISSEJUHATUS

Valla finantspoliitikas tuleb lähtuda tasakaalustatud ja jätkusuutlikust arengupõhimõttest. Investeeringutega soovitakse saavutada sääst juhtimis- ja majanduskuludes ning kohustisi ei võeta põhitegevuse kulude katteks. Prioriteet on saavutada projektide kaudu valla arengusse vallaeelarve välise lisaraha kaasamine.
Eelarvestrateegia eesmärgiks on panna alus jätkusuutlikule eelarvepoliitikale, seades rahalised piirid valla võimalustele arengukavas planeeritud eesmärkide saavutamiseks ja tegevuste elluviimiseks.
Eelarvestrateegiat uuendatakse igal aastal, vajadusel täpsustatakse kolme eelseisva aasta eesmärke ja kavasid ning täiendatakse vähemalt ühe aasta võrra.

1.1. Ülevaade eelarvestrateegia koostamisest

Eelarvestrateegia koostamise eesmärgiks on kindlustada eelarvepoliitika jätkusuutlikkus pikemaajaliselt. Vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusele koostatakse eelarvestrateegia arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, kavandatavate tegevuste finantseerimise planeerimiseks. Eelarvestrateegia hõlmab vähemalt nelja eelseisvat eelarveaastat. Eelarvestrateegia koostamise lähtealuseks on majandusprognoosid ja selles kajastatakse:

- kohaliku omavalitsuse üksuse majandusliku olukorra analüüsi ja prognoosi eelarvestrateegia perioodiks.
- eelarvestrateegia vastuvõtmisele eelnenud aasta tegelikud, jooksvaks aastaks kavandatud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositavad põhitegevuse tulud, eeldatavad põhitegevuse kulud, investeerimistegevuse eelarveosa olulisemad tegevused ja investeeringud koos hinnangulise kogumaksumuse prognoosi ja võimalike finantseerimisallikatega, eeldatavad finantseerimistegevuse mahud ning likviidsete varade muutus;
- ülevaade kohaliku omavalitsuse üksuse ja temast sõltuvate üksuste majandusolukorrast;
- kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse tegelik netovõlakoormus eelnenud aastal, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositav netovõlakoormus iga aasta lõpu seisuga.

1.2. Eesti riigieelarve ja majandusprognoos

Riigieelarve sisuks on riigile laekuvate tulude ja nende arvel riigi ülesannete täitmiseks ettenähtud kulude määramine.

Rahandusministeeriumi 2026. aasta suvise majandusprognoosi kohaselt on Eesti majandus liikumas tagasi tasakaalu poole, kuid riigi rahanduses püsib olukord endiselt äärmiselt pingelisena. Prognoos on aluseks 2027. aasta riigieelarve koostamisele.

2027. aasta riigieelarve kogumaht on 21,3 miljardit eurot. Eelarve tulude maht on 19,4 miljardit ja kulude suurus ca 20,2 miljardit eurot. Investeeringud ulatuvad 1,2 miljardi euroni. Valitsussektori nominaalne eelarvepuudujääk väheneb järgmise aasta majandusprognoosiga võrreldes 0,5 protsendipunkti võrra ja jõuab 4 protsendini SKPst. Seekordse eelarve prioriteetideks on hoida Eesti kaitstud ja kriisikindlana, anda majanduskasvule uut hoogu ning suurendada inimeste heaolu ja kindlustunnet.

Kui 2026. aastaks prognoositakse eelkõige erinevate maksumuudatuste taustal veel 3,2%-list tarbijahindade kasvu, siis 2027. aastal aeglustub hinnatõus 2,8%-le

1.3. Kohalike omavalitsuste eelarvepositsioon

Kohalike omavalitsuste eelarve püsib samuti 2027. aastal pingeline. 2027. aasta jaanuarist on riigis plaanis muuta omavalitsuste finantseerimissüsteemi, mis annab omavalitsusele suurema finantsautonoomia, mis toob kaasa regionaalseid erisusi ning osad vallad võivad uue mudeliga võrreldes tulusid kaotada.
Eesti Linnade ja Valdade Liit taotles riigilt 3,4 miljoni euro suurust ühekordset tasandusrahastust, et kompenseerida kaotajaks jäävate omavalitsuste tulusid. 2027.a riigieelarve läbirääkimiste käigus selle eraldamiseks otsust ei tehtud.
Suur kulusurve kohalikele omavalitstele on 2023. aastal alanud hooldusreform. Samuti pole riigilt eraldatavas toetusfondis suurenenud investeeringud teedele ja tänavatele ligikaudu 10 aastat.
Alates 1.jaanuarist 2027 jõuab lõpule kohalike omavalitsuste tulumaksu eraldamise süsteem, millega võrdsustatakse omavalitsustele laekuvad maksumäärad nii pensionituludelt kui ka elanikele muudelt tulumaksuga maksustatavatelt tuludelt. Alates 2027.aastast on tulumaksu eraldamise protsendiks nii elanike palgalt kui pensionilt on 10,23%.
Tulumaksu eraldamise süsteemi eesmärk on vähendada regionaalset mahajäämust, aidates väljaspool suuremaid kasvupiirkondi asuvatel omavalitsustel tagada vajalikud avalikud teenused. Samuti on kaasnev eesmärk pärssida valglinnastumist, seda eelkõige Tallinna ja Tartu ümbruses.

Kohalikele omavalitsustele laekuva tulumaksu osa arvestamise määrad on vastu võetud muudatuse kohaselt järgmised:

- 2026. aastal pensionituludelt 8,50% ja füüsilise isiku muudelt tuludelt 10,64%;
- 2027. aastast alates pensionituludelt ja füüsilise isiku muudelt tuludelt ühtemoodi 10,23%.

2. TULUBAASI ÜLEVAADE JA PROGNOOS

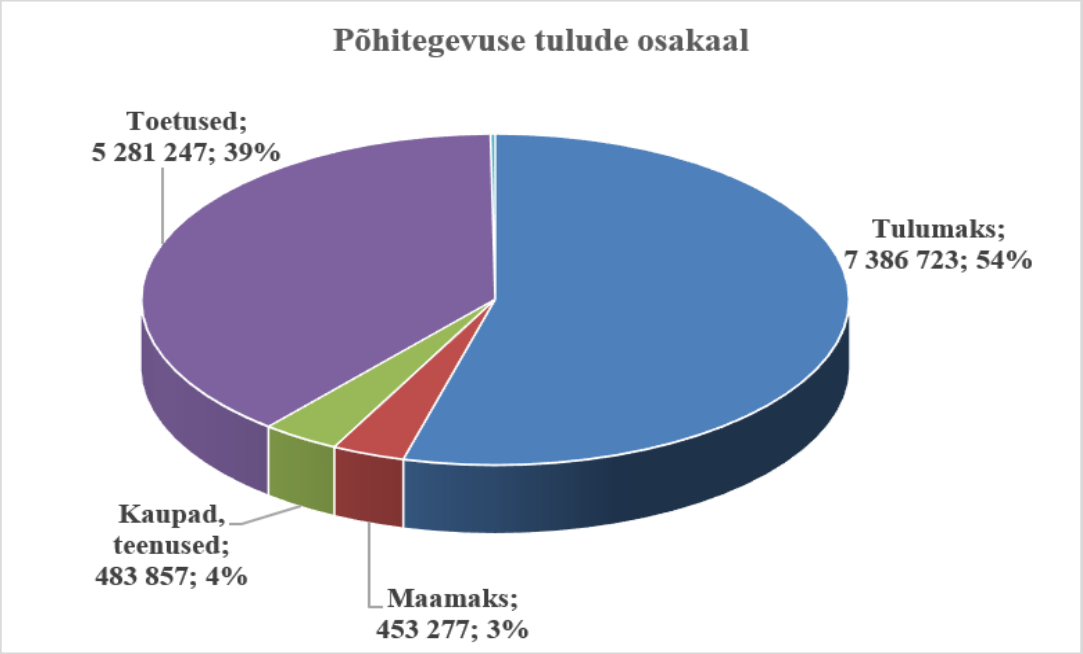
Kohaliku omavalitsuse põhiline tuluallikas on tulumaks ja tasandus- ning toetusfondi toetused.

Regionaalse mahajäämuse ja linnastumise vähendamiseks mõeldud muudatuse kohaselt võrdsustatakse järgmise kolme aasta jooksul järk-järgult omavalitsustele pensionitulult ja muudelt tuludelt makstavad tulumaksu osad 10,23 protsendi peale. 2024.a. lõpuni kehtiva korra järgi saavad omavalitsused tulumaksu pensionituludelt 2,5 protsenti ja füüsilise isiku muudelt tuludelt 11,89 protsenti.

Omavalitsustele laekuva tulumaksu osa arvestamise määrad on 2025. aastal pensionituludelt 5,5 protsenti ja füüsilise isiku muudelt tuludelt 11,29 protsenti, 2026. aastal pensionituludelt 8,50 protsenti ja füüsilise isiku muudelt tuludelt 10,64 protsenti ning alates 2027. aastast pensionituludelt ja füüsilise isiku muudelt tuludelt ühtemoodi 10,23 protsenti.

Aluseks võttes Tõrva valla maksumaksjate ja pensioni saajate arvu ning arvestatud eespool mainitud tulumaksu eraldamise protsentide määra on tulumaksu laekumise prognoos 2026-2030.a. järgmine:

			Võrdlus eelmise aastaga		
	Arvestuse alus (brutotulu)	**Eraldus kohalikule omavalitsusele**	**Brutotulu**	**Maksude osa**	**Eralduse osa**
2025					
füüsilise isiku tulu 11,29%	51 644 386	5 830 651	6%	1%	
pensionitulu 5,5%	15 795 708	868 764	20%	163%	
KOKKU		**6 699 415**			**10%**
2026					
füüsilise isiku tulu 10,64%	53 400 000	5 681 760	3%	-3%	
pensionitulu 8,5%	16 300 000	1 385 500	3%	59%	
KOKKU		**7 067 260**			**5%**
2027					
füüsilise isiku tulu 10,23%	55 200 000	5 646 960	3%	-1%	
pensionitulu 10,23%	16 700 000	1 708 577	2%	23%	
KOKKU		**7 355 537**			**4%**
2028					
füüsilise isiku tulu 10,23%	56 300 000	5 759 490	2%	2%	
pensionitulu 10,23%	17 200 000	1 759 732	3%	3%	
KOKKU		**7 519 222**			**2%**
2029					
füüsilise isiku tulu 10,23%	57 200 000	5 851 560	2%	2%	
pensionitulu 10,23%	17 500 000	1 790 425	2%	2%	
KOKKU		**7 641 985**			**2%**
2030					
füüsilise isiku tulu 10,23%	59 000 000	6 035 700	3%	3%	
pensionitulu 10,23%	17 900 000	1 831 349	2%	2%	
KOKKU		**7 867 049**			**3%**

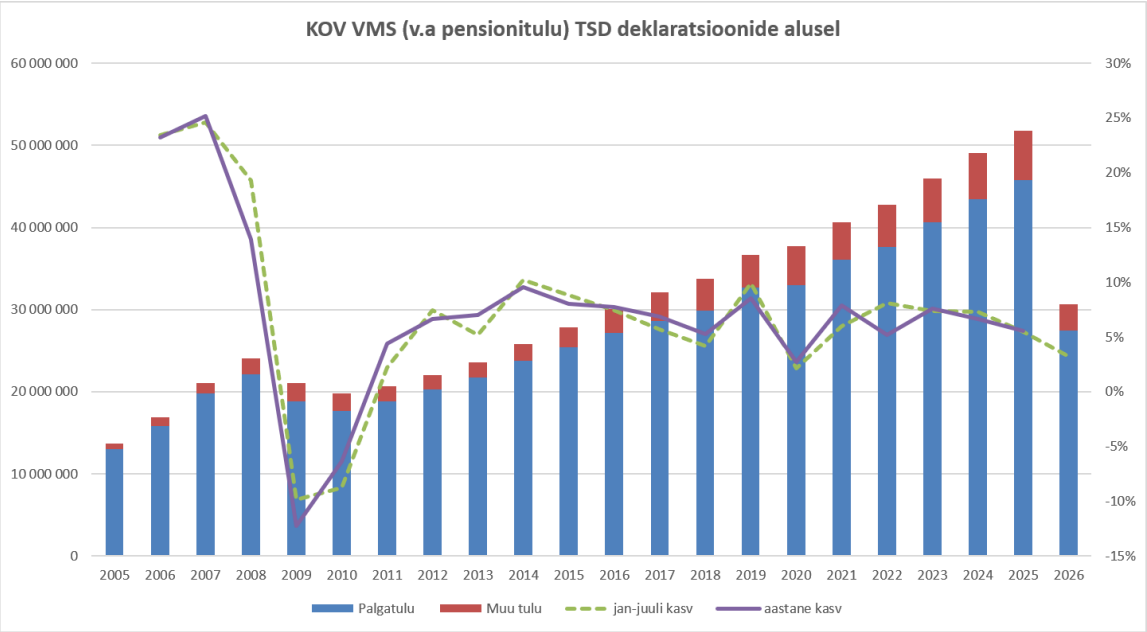
Joonis 1. Tõrva valla põhitegevuse tulude osakaal

Maksutulud moodustavad valla eelarves põhitegevuse tuludest ca 59%, millest omakorda kõige suurem maksutulu on üksikisiku tulumaks. Tulumaksu prognoosimine põhineb kolmel eeldusel - maksumaksjate arv, sissetulek ning tulumaksu laekumise ja sissetulekute suhe. Alates 2024.a. eraldatakse kohalikele omavalitsustele ka tulumaksu pensionitelt.

Maksutulude prognoos 2026-2030

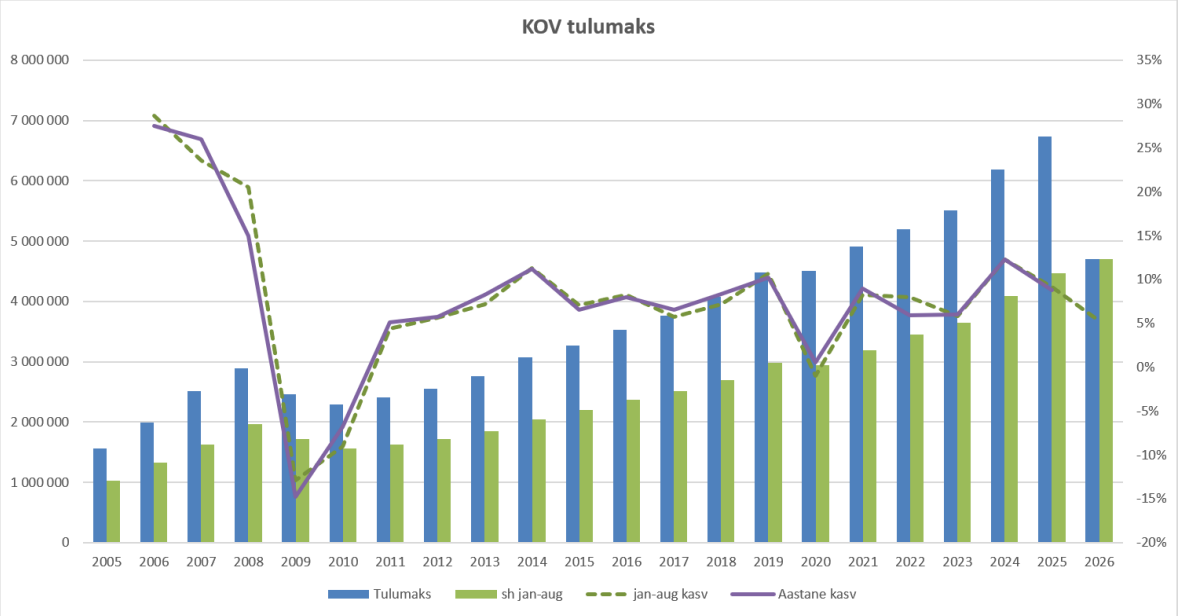
	2025 tegelik	2026 prognoos	2027 prognoos	2028 prognoos	2029 prognoos	2030 prognoos
Maksutulud	**7 203 829**	**7 594 800**	**7 821 800**	**7 981 800**	**8 106 800**	**8 341 800**
sh tulumaks	6 765 338	7 150 000	7 360 000	7 520 000	7 645 000	7 880 000
sh maamaks	436 664	443 000	460 000	460 000	460 000	460 000
sh muud maksutulud	1 827	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800

Eelarvestrateegias on prognoositud igal järgneval aastal palgatulult tulumaksu laekumise tõusu ca 3 %.

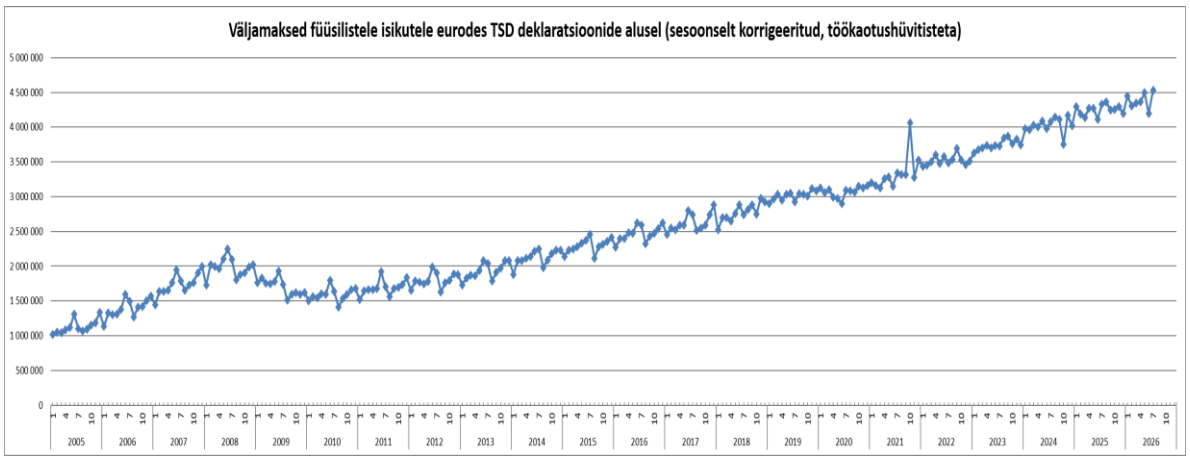

Joonis 2. Tõrva valla registris olevate maksumaksjate maksutulu 2005-2026 (2026.a. 8 kuud)

2024.aastast laekub omavalitsuste eelarvesse ka tulumaks pensionituludelt valla registris olevate pensionisaajate brutopensionist. 2026.a. moodustab see 8,5% ja suureneb kuni 2027.aastani (vt tabel lk 5).

Joonis 3. Tulumaksu laekumine Tõrva valla eelarvesse 2005-2026 (2026.a. andmed 8 kuud)

Joonis 4. Keskmine väljamaks Tõrva valla maksumaksjate osas 2005-2026

Maamaks on riiklik maks, mis laekub kohaliku omavalitsuse eelarvesse.
2028-2030.a. maamaksu tõusu eelarvestrateegiasse ei ole prognoositud.

Põhitegevuse tulude kogumahust moodustab kaupade ja teenuste müük eelarves ca 4%.
Kõige suurema osa kaupade ja teenuste müügist moodustavad haridusvaldkonna tulud. (laekumine teistelt omavalitsustelt koolitusteenuse eest ning lasteaiateenuste eest). 2027.a. alguses valmib vabaajakeskus (kõrtsihoone), mille kasutusse võtmisel suurenevad renditulud.

Tulud kaupade ja teenuste müügist prognoos 2025-2030

	2025 tegelik	2026 prognoos	2027 prognoos	2028 prognoos	2029 prognoos	2030 prognoos
Tulud kaupade ja teenuste müügist	464 944	443 000	460 000	460 000	460 000	460 000

Toetusfondi suurenemine sõltub suuresti riigieelarve vastuvõtmisest ja seoses sellega kohalikele omavalitsustele toetuste eraldamise arvutusmetoodikast. Tasandusfondi toetuse eraldus sõltub samuti rahvastiku struktuurist ning ka tulumaksu laekumisest.

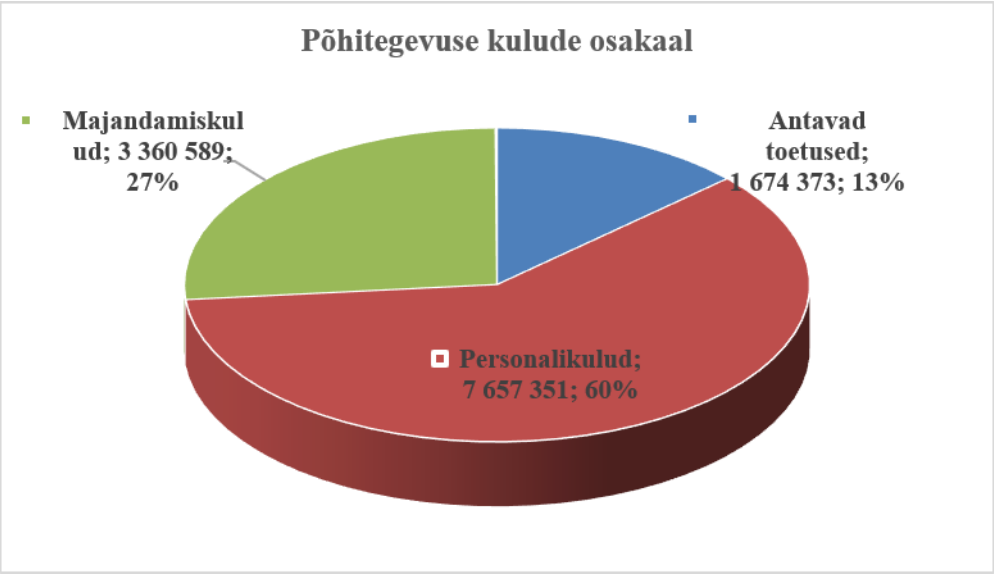
2027.a on plaanis muuta omavalitsuste finantseerimissüsteemi, mis annab omavalitsusele suurema finantsautonoomia, mis toob kaasa regionaalseid erisusi ning osad vallad võivad uue mudeliga võrreldes tulusid kaotada. Käesolevas eelarvestrateegias on arvestatud tasandus- ja toetusfondi toetusega 2026.a. kehtinud arvutusmudeli järgi

Tõrva valla eelarvesse laekuvate toetuste prognoos 2025-2030

	2025 tegelik	2026 prognoos	2027 prognoos	2028 prognoos	2029 prognoos	2030 prognoos
Saadavad toetused tegevuskuludeks	**4 925 992**	**4 961 491**	**5 130 000**	**5 300 000**	**5 600 000**	**5 800 000**
sh tasandusfond	1 461 421	1 347 076	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000
sh toetusfond	2 913 368	3 270 634	3 500 000	3 700 000	4 000 000	4 200 000
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	551 203	343 781	230 000	200 000	200 000	200 000

3. KULUDE ÜLEVAADE JA PROGNOOS

Põhitegevuse kulud liigitatakse järgmiselt: antavad toetused (sh sotsiaaltoetused), personalikulud, majandamiskulud ja muud kulud.

Joonis 5. Tõrva valla põhitegevuse kulude struktuur

Tõrva valla põhitegevuse kulude prognoos 2026-2030

Kulude eelarves toetustena käsitletakse **sotsiaaltoetuseks ja muude tegevuste toetuseks** antavaid summasid. 77% antavatest toetustest moodustavad sotsiaalvaldkonna toetused ning 23% on toetused kultuuri ja hariduse valdkonnas tegutsevatele asutustele ning isikutele.

Personalikulude prognoosimisel on arvestatud palgakulude kasvuks keskmiselt 3-4% aastas. Vähesel määral saaks töötasude tõusu teha nö efektiivsuse arvelt, vaadates üle personali struktuuri. Personalikulud moodustavad eelarvestrateegia perioodil ca 60% põhitegevuse kuludest.

Majandamiskulud moodustavad põhitegevuse kulude eelarvest ca 27%. Aastatel 2027-2030 on prognoositud eelarvestrateegias majandamiskulud 4 aasta jooksul väikse tõusuga – ca 2-3% aastas.

Põhitegevuse kulude prognoosimisel on aluseks võetud riigi 2026.a. suvine majandusprognoos.

	2025 tegelik	2026 prognoos	2027 prognoos	2028 prognoos	2029 prognoos	2030 prognoos
Põhitegevuse kulud kokku	**11 456 247**	**12 328 974**	**12 634 788**	**12 888 000**	**13 255 000**	**13 655 000**
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 481 645	1 614 591	1 700 000	1 750 000	1 750 000	1 750 000
Muud tegevuskulud	9 974 602	10 714 383	10 934 788	11 138 000	11 505 000	11 905 000
sh personalikulud	*6 624 970*	*7 394 133*	*7 625 000*	*7 800 000*	*8 100 000*	*8 400 000*
sh majandamiskulud	*3 345 535*	*3 285 000*	*3 300 000*	*3 333 000*	*3 400 000*	*3 500 000*
sh muud kulud	*4 097*	*35 250*	*9 788*	*5 000*	*5 000*	*5 000*

4. PÕHITEGEVUSE TULEMI PROGNOOS

Põhitegevuse tulem (põhitegevuse tulude ja kulude vahe) on eelarvestrateegia prognoositavatel aastatel positiivne. Positiivne tulem peaks ära katma vähemalt olemasolevate laenude teenindamise kulud, alates 2027.a. vähemalt intressikulud.

Tõrva valla põhitegevuse tulemi prognoos 2026-2030

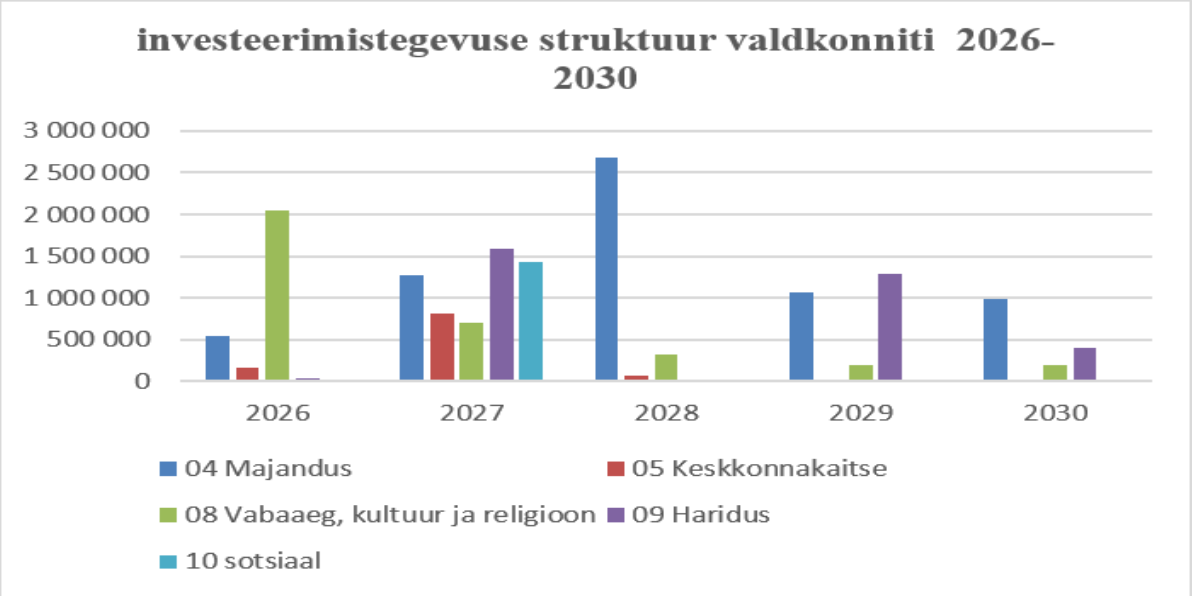
	2025 tegelik	2026 prognoos	2027 prognoos	2028 prognoos	2029 prognoos	2030 prognoos
Põhitegevuse tulud kokku	12 619 712	13 033 047	13 456 800	13 791 800	14 216 800	14 716 800
Põhitegevuse kulud kokku	11 456 247	12 328 974	12 634 788	12 888 000	13 255 000	13 655 000
Põhitegevuse tulem	1 163 464	704 073	822 012	903 800	961 800	1 061 800
Finantskulud (-)	-182 255	-174 000	-230 000	-230 000	-200 000	-180 000
Laenu maksed (-)	-534 303	-520 000	-575 000	-580 000	-600 000	-580 000

5. INVESTEERIMISTEGEVUS

Investeerimistegevuse põhiosa moodustab põhivarade soetused, samuti valla poolt toetusena antavad summad sihtfinantseerimiseks (toetus põhivara soetuseks). Investeerimistegevuse kulud on ka finantskulud (laenude intressid).

Investeerimistegevuse prognoos 2026-2030

	2025 tegelik	2026 prognoos	2027 prognoos	2028 prognoos	2029 prognoos	2030 prognoos
Investeerimistegevus kokku	**-889 223**	**-1 567 310**	**-2 034 274**	**-1 972 065**	**-1 788 000**	**-1 413 000**
Põhivara müük (+)	23 550	45 000	75 000	25 000	25 000	25 000
Põhivara soetus (-)	-939 713	-2 828 110	-5 742 885	-3 002 258	-2 481 000	-1 526 000
sh projektide omaosalus	*-530 235*	*-1 449 800*	*-1 904 274*	*-1 767 065*	*-1 613 000*	*-1 258 000*
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	409 478	1 449 800	3 902 611	1 299 193	932 000	332 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-203 287	-60 000	-64 000	-64 000	-64 000	-64 000
Finantstulud (+)	3 003	0				
Finantskulud (-)	-182 255	-174 000	-230 000	-230 000	-200 000	-180 000

Joonis 6. Investeerimistegevus valdkondade lõikes

Aastatel 2026-2030 Tõrva vallas kavandatavad suuremad investeeringud

	2026	2027	2028	2029	2030
Hajaasustuse investeeringud	**64 000**	**64 000**	**64 000**	**64 000**	**64 000**
sh toetuse arvelt	32 000	32 000	32 000	32 000	32 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	32 000	32 000	32 000	32 000	32 000
Muinsuskaitseobjektid (linnus, kirik jm)	**90 000**	**146 000**	**146 000**	**146 000**	**146 000**
sh toetuse arvelt	60 000	100 000	100 000	100 000	100 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	30 000	46 000	46 000	46 000	46 000
Kalmistu tänava parkla ja kõnnitee	**0**	**0**	**0**	**70 000**	**0**
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)				70 000	
Teede ja tänavate ehitus	**240 000**	**260 000**	**270 000**	**280 000**	**280 000**
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	240 000	260 000	270 000	280 000	280 000
Veski tn rekonstrueerimine	**0**	**20 000**	**500 000**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		20 000	500 000		
Veski, Patküla tn kergliiklustee	**15 000**	**25 000**	**740 000**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt			500 000		
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	15 000	25 000	240 000		
Vanamõisa elamurajooni infrastruktuuri rajamine	**0**	**0**	**100 000**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)			100 000		
Regionaalse tervisespordikeskuste arendamine	**55 000**	**40 000**	**0**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt	20 000	20 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	35 000	20 000			
Vanamõisa järve rannaala rekonstrueerimine	**55 110**	**0**	**70 000**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt	41 310				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	13 800		70 000		
Tõrva Gümnaasiumi rekonstrueerimine	**45 000**	**1 592 000**	**0**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt		1 092 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	45 000	500 000			
Tõrva Muusikakoolile ruumide kohandamine energiatõhusaks	**0**	**0**	**0**	**885 000**	**0**
sh toetuse arvelt				600 000	
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)				285 000	
Tõrva kinohoone rekonstrueerimine	**0**	**0**	**120 000**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt			100 000		
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)			20 000		
Tõrva Kõrtsihoone arendamine meelelahutus-ja vabaajakeskuseks	**2 000 000**	**467 000**	**0**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt	1 200 000	217 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	800 000	250 000			
Helme sotsiaalmaja edasiarendus	**5 000**	**1 425 579**	**0**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt		1 125 579			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	5 000	300 000			
Helme tööstusala	**0**	**756 266**	**756 258**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt		567 200	567 193		

sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		189 066	189 065		
Tõrva kaarsilla ehitus	**0**	**0**	**0**	**500 000**	**500 000**
sh toetuse arvelt				200 000	200 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)				300 000	300 000
Kogukonnakeskuste arendamine (Ritsu, Ala, Hummuli, Riidaja)	**0**	**100 000**	**100 000**	**100 000**	**100 000**
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		100 000	100 000	100 000	100 000
Tõrva jäätmejaama ehitus	**0**	**811 040**	**0**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt		648 832			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		162 208			
Riiska multifunktsionaalne mänguväljak	**115 000**	**0**	**0**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt	25 000				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	90 000				
Gümnaasiumi parkla	**0**	**0**	**0**	**400 000**	**400 000**
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)				400 000	400 000
Jalgpalliväljak (noortekeskuse juures)	**0**	**100 000**	**100 000**	**100 000**	**100 000**
sh toetuse arvelt		100 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)			100 000	100 000	100 000
Tõrva linna purskkaev ja ideekonkurss	**0**	**0**	**100 000**	**0**	**0**
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)			100 000		
Muud	**144 000**				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	144 000				
KOKKU	**2 828 110**	**5 806 885**	**3 066 258**	**2 545 000**	**1 590 000**
sh toetuse arvelt	**1 378 310**	**3 902 611**	**1 299 193**	**932 000**	**332 000**
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	**1 449 800**	**1 904 274**	**1 767 065**	**1 613 000**	**1 258 000**

6. FINANTSEERIMISTEGEVUS

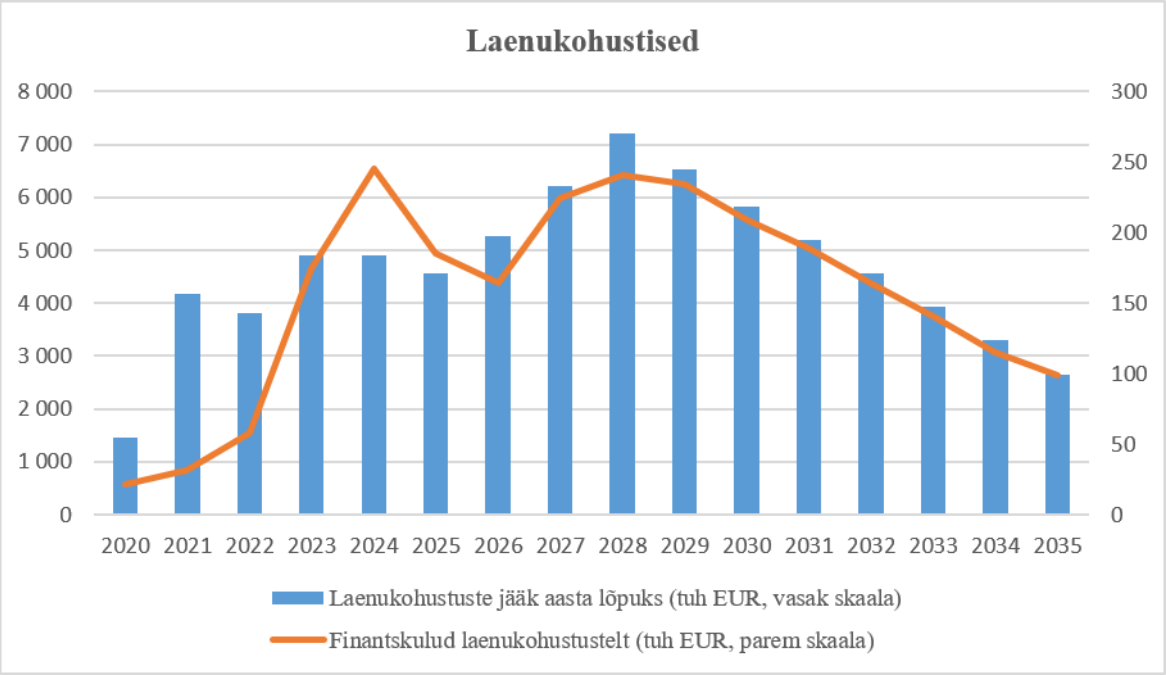
Finantseerimistegevusega tagatakse investeerimistegevuse rahastamine. Arvestama peab seda, et valla võlakoormus hoitakse seadusega lubatud määral ja tagatakse olemasolevate maksekohustuste täitmine.

Tõrva valla finantseerimistegevuse prognoos 2026-2030

	2025 tegelik	2026 tegelik	2027 prognoos	2028 prognoos	2029 prognoos	2030 prognoos
Finantseerimistegevus	-341 303	480 000	1 135 000	1 015 341	826 200	351 200
Kohustiste võtmine (+)	193 000	1 000 000	1 705 000	1 595 341	1 426 200	931 200
Kohustiste tasumine (-)	-534 303	-520 000	-575 000	-580 000	-600 000	-580 000

Investeerimistegevuseks (kulude katmiseks) peab vald võtma laenu. Põhitegevuse tulemi arvelt saab katta laenu tagasimaksed, intresside tasumisi ja investeeringuid. 2027.aasta investeeringute katteks planeeritav laen on 1 705 tuh eurot. Suurimaks finantseerimise objektiks on Tõrva Gümnaasiumi rekonstrueerimine, Helme sotsiaalmaja ehitus, Tõrva jäätmejaama ja tööstusala ehitus.

Allpool olevas tabelis on välja toodud võimalik finantskulude prognoos.

Joonis 7. Tõrva valla laenukoormus ja prognoos 2020-2035 (sh võetava laenu prognoos kuni 2030.aastani)

7. SÕLTUVATE ÜKSUSTE FINANTSTEGEVUSE ÜLEVAADE JA PROGNOOS

Eelarvestrateegia koostamisel on arvestatud Tõrva valla sõltuvate üksustena AS Tõrva Tervisekeskus ja OÜ Tõrva Veejõud finantsnäitajaid.

AS Tõrva Tervisekeskus peamiseks teenuse osutamise liigiks on tervishoiualaste teenuste osutamine (koolitervishoid, ambulatoorne hooldusravi ning radioloogiateenuse osutamine) ja hooldusteenuse osutamine. Samuti saab OÜ Tõrva Terviskeskus renditulu ruumide väljaüürimisest.

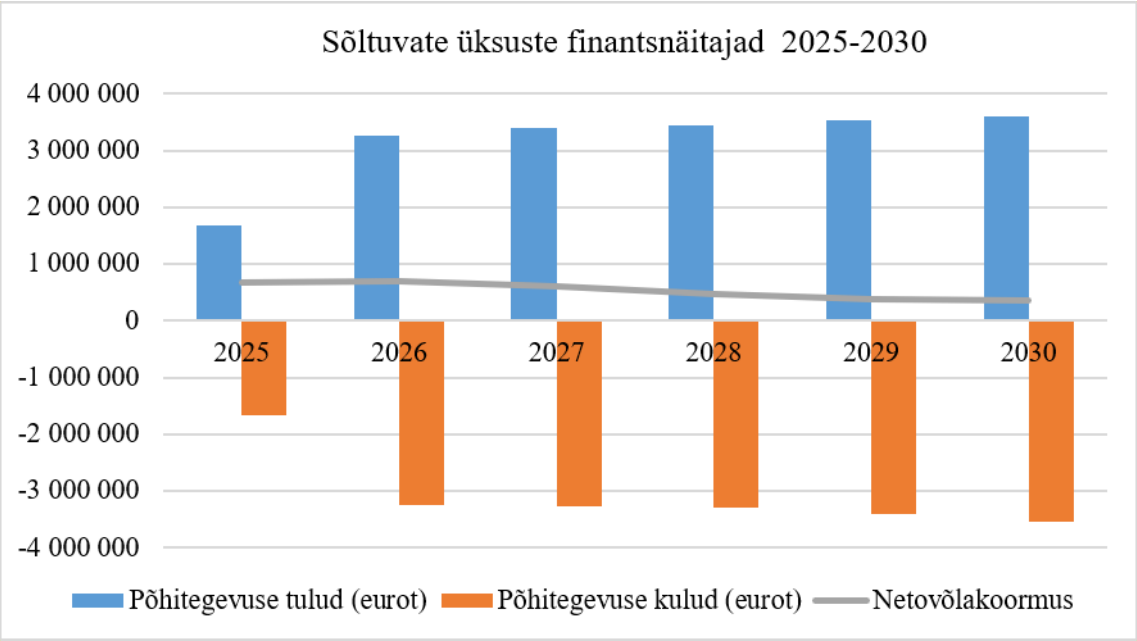
AS Tõrva Tervisekeskus põhitegevuse tulude ja kulude prognoos 2026-2030

AS Tõrva Tervisekeskus	2025 tegelik	2026 prognoos	2027 prognoos	2028 prognoos	2029 prognoos	2030 prognoos
Põhitegevuse tulud kokku	1 233 629	2 758 500	2 850 000	2 916 000	2 979 000	3 037 000
Põhitegevuse kulud kokku	1 206 867	2 758 355	2 770 000	2 800 000	2 900 000	3 000 000
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	618 333	571 666	524 999	478 332	431 665	384 998

OÜ Tõrva Veejõud tegevusalaks on vee- ja kanalisatsiooniteenuse osutamine Tõrva vallas.

OÜ Tõrva Veejõud põhitegevuse tulude ja kulude prognoos 2026-2030

OÜ Tõrva Veejõud	2025 tegelik	2026 prognoos	2027 prognoos	2028 prognoos	2029 prognoos	2030 prognoos
Põhitegevuse tulud kokku	443 888	512 000	540 000	540 000	560 000	560 000
Põhitegevuse kulud kokku	455 209	490 000	500 000	500 000	510 000	530 000
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	200 000	150 000	100 000	50 000	0	0

Joonis 8. Sõltuvate üksuste finantsnäitajate prognoos 2025-2029

8. FINANTSDISTSIPLIIN

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsdistsipliini hinnatakse eelkõige järgmise kahe näitaja alusel:

- **põhitegevuse tulem**, mis peab olema vähemalt 0 või positiivne;

Tõrva valla põhitegevuse tulemi prognoos 2026-2030

	2025 tegelik	2026 prognoos	2027 prognoos	2028 prognoos	2029 prognoos	2030 prognoos
Põhitegevuse tulud kokku	12 619 712	13 033 047	13 456 800	13 791 800	14 216 800	14 716 800
Põhitegevuse kulud kokku	11 456 247	12 328 974	12 634 788	12 888 000	13 255 000	13 655 000
Põhitegevuse tulem	**1 163 464**	**704 073**	**792 012**	**903 800**	**961 800**	**1 061 800**

- **netovõlakoormus**, mis ei tohi olla suurem kui põhitegevuse tulude ja kulude kuuekordne vahe. Kui see on väiksem kui 60 protsenti vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest, võib netovõlakoormus ulatuda 60 protsendini vastava eelarveaasta põhitegevuse tuludest.

Tõrva valla netovõlakoormuse prognoos 2026-2030

Netovõlakoormus (eurodes)	4 535 310	5 315 391	6 552 653	7 620 918	8 447 118	8 798 318
Netovõlakoormus (%)	35,9%	40,8%	48,7%	55,3%	59,4%	59,8%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	10 471 180	9 123 133	9 419 760	8 275 080	8 530 080	8 830 080
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	83,0%	70,0%	70,0%	60,0%	60,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	5 935 870	3 807 741	2 867 107	654 162	82 962	31 762

9. EELARVESTRATEEGIA TÄITMISEGA SEOTUD RISKID JA NENDE MAANDAMINE

Tõrva valla eelarvestrateegia elluviimisega kaasnevad riskid on valla sise- või väliskeskkonnast tulenevate asjaolude arengud, mis võivad märkimisväärselt mõjutada visiooni ja eesmärkide saavutamist ning selle tarvis investeeringute rahastamise edukat elluviimist.

Olulisemad riskid, mille maandamisele tuleb tähelepanu pöörata on järgmised **majanduslikud riskid.**

Majanduskasvu aeglustumine, töökohtade arvu vähenemine ja tööpuuduse suurenemine, mille tagajärjel laekumised vallaeelarvesse jäävad kavandatust väiksemaks ning toimetulekuks osutatavat rahalist abi napib. Vallaeelarvesse alalaekumise tulemusena võib osa arengukavas planeeritud töid rahapuudusel lükkuda ajaliselt edasi või tuleb nende täitmiseks leida doonoritelt täiendavaid rahalisi vahendeid. Riiklikest vahenditest ja Euroopa Liidu struktuurifondidest toetus kavandatud mahus jääb projektide rahastamatuse tõttu saamata, mistõttu investeeringute loetelus tuleb teha muutusi. Ühe-aastase eelarve koostamise piiratus ja valla nelja aasta eelarvestrateegiast mittekinnipidamine viivad ümberkorraldusteni kavandatus. Teenuste/toodete hinnatõus, mille tulemusena kavandatud tööde läbiviimiseks sisendid kallinevad ei võimalda projekte õigeaegselt ellu viia. Keskvalitsus eirab kohalike omavalitsuste finantsautonoomiat, kehtestades kohustusi, mis ei ole ressurssidega kaetud.

Võimalikud lahendid riskide maandamiseks:
• konservatiivse eelarvestrateegia elluviimine, paindlik finantsjuhtimine;
• projektitaotluste põhjalik ettevalmistamine ja nende järjekindel esitamine kaasfinantseerimise saamiseks riigieelarvest ja Euroopa Liidu struktuurivahenditest, projektide koostamise ja juhtimise võimekuse kasvatamine;

• selgitustöö, et vallas elavad inimesed registreeriksid ennast rahvastikuregistris, mis suurendab üksikisiku tulumaksu laekumist vallaeelarvesse ja suurendab võimalusi investeerinuteks;
• vallavara ja teiste ressursside säästlik kasutamine, konservatiivse rahastamispoliitika viljelemine ja reservide seadmine;
• valla osutatavatelt teenustelt saadava omatulu suurendamine ja selle suunamine investeeringuteks;
• erinevate finantseerijate kaasamine projektide rahastamisse, usaldusväärsete ja asjatundlike partneritega koostöö tööde teostamiseks ning teenuste osutamiseks;
• panustada eelkõige kohalikele omavalitustele seadusega sätestatud kohustuste täitmisele;
• investeeringute tegemisel kalkuleerida eelnevalt nende tulevikus kaasnevate püsikulude rahastamise vajadust ja võimekust.

LISA 1 Tõrva valla eelarvestrateegia 2026-2030

Tõrva Vallavalitsus	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	**12 619 712**	**13 033 047**	**13 456 800**	**13 791 800**	**14 216 800**	**14 716 800**
Maksutulud	7 203 829	7 594 800	7 821 800	7 981 800	8 106 800	8 341 800
sh tulumaks	6 765 338	7 150 000	7 360 000	7 520 000	7 645 000	7 880 000
sh maamaks	436 664	443 000	460 000	460 000	460 000	460 000
sh muud maksutulud	1 827	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800
Tulud kaupade ja teenuste müügist	464 944	438 200	480 000	485 000	485 000	550 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	4 925 992	4 961 491	5 130 000	5 300 000	5 600 000	5 800 000
sh tasandusfond	1 461 421	1 347 076	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000
sh toetusfond	2 913 368	3 270 634	3 500 000	3 700 000	4 000 000	4 200 000
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	551 203	343 781	230 000	200 000	200 000	200 000
Muud tegevustulud	24 946	38 556	25 000	25 000	25 000	25 000
Põhitegevuse kulud kokku	**11 456 247**	**12 328 974**	**12 634 788**	**12 888 000**	**13 255 000**	**13 655 000**
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 481 645	1 614 591	1 700 000	1 750 000	1 750 000	1 750 000
Muud tegevuskulud	9 974 602	10 714 383	10 934 788	11 138 000	11 505 000	11 905 000
sh personalikulud	6 624 970	7 394 133	7 625 000	7 800 000	8 100 000	8 400 000
sh majandamiskulud	3 345 535	3 285 000	3 300 000	3 333 000	3 400 000	3 500 000
sh muud kulud	4 097	35 250	9 788	5 000	5 000	5 000
Põhitegevuse tulem	**1 163 464**	**704 073**	**822 012**	**903 800**	**961 800**	**1 061 800**
Investeerimistegevus kokku	**-889 223**	**-1 567 310**	**-2 059 274**	**-1 972 065**	**-1 788 000**	**-1 413 000**
Põhivara müük (+)	23 550	45 000	75 000	25 000	25 000	25 000
Põhivara soetus (-)	-939 713	-2 828 110	-5 742 885	-3 002 258	-2 481 000	-1 526 000
sh projektide omaosalus	-530 235	-1 449 800	-1 904 274	-1 767 065	-1 613 000	-1 258 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	409 478	1 449 800	3 902 611	1 299 193	932 000	332 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-203 287	-60 000	-64 000	-64 000	-64 000	-64 000
Osaluste ning muude aktsiate ja osade müük (+)	0	0				

Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	0	0				
Tagasilaekuvad laenud (+)	0	0				
Antavad laenud (-)	0	0				
Finantstulud (+)	3 003	0				
Finantskulud (-)	-182 255	-174 000	-230 000	-230 000	-200 000	-180 000
Eelarve tulem	**274 242**	**-863 237**	**-1 237 262**	**-1 068 265**	**-826 200**	**-351 200**
Finantseerimistegevus	**-341 303**	**480 000**	**1 130 000**	**1 015 341**	**826 200**	**351 200**
Kohustiste võtmine (+)	193 000	1 000 000	1 705 000	1 595 341	1 426 200	931 200
Kohustiste tasumine (-)	-534 303	-520 000	-575 000	-580 000	-600 000	-580 000
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-158 636	-300 081	-107 262	-52 924		
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+ /-)	-91 574	83 156	0	0	0	0
sh nõuete muutus (- suurenemine/ + vähenemine)						
sh kohustiste muutus (+ suurenemine/ - vähenemine)						
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	**460 267**	**160 186**	**52 924**	**0**	**0**	**0**
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	4 995 578	5 475 578	6 605 578	7 620 919	8 447 119	8 798 319
sh kohustised, mille võrra võib ületada netovõlakoormuse piirmäära	0	0				
Netovõlakoormus (eurodes)	4 535 310	5 315 391	6 552 653	7 620 918	8 447 118	8 798 318
Netovõlakoormus (%)	35,9%	40,8%	48,7%	55,3%	59,4%	59,8%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	10 471 180	9 123 133	9 419 760	8 275 080	8 530 080	8 830 080
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	83,0%	70,0%	70,0%	60,0%	60,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	5 935 870	3 807 741	2 867 107	654 162	82 962	31 762

LISA 2 Tõrva valla sõltuvate üksuste eelarvestrateegia 2026-2030

OÜ Tõrva Veejõud	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku (+)	**443 888**	**512 000**	**540 000**	**540 000**	**560 000**	**560 000**
sh saadud tulud kohalikult omavalitsuselt						
*sh alates **2012** sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed*						
sh saadud tulud muudelt arvestusüksusesse kuuluvatelt üksustelt						
Põhitegevuse kulud kokku (+)	**455 209**	**490 000**	**500 000**	**500 000**	**510 000**	**530 000**
sh tehingud kohaliku omavalitsuse üksusega						
sh tehingud muude arvestusüksusesse kuuluvate üksustega						
*sh alates **2012** katkestamatud kasutusrendimaksed (arvestusüksusesse mitte kuuluvatele üksustele)*						
Põhitegevuse tulem	**-11 321**	**22 000**	**40 000**	**40 000**	**50 000**	**30 000**
Investeerimistegevus kokku (+/-)	**-14 000**	**-10 000**	**-8 000**	**-5 000**	**-2 500**	
Eelarve tulem	**-25 321**	**12 000**	**32 000**	**35 000**	**47 500**	**30 000**
Finantseerimistegevus (-/+)	**-50 000**	**-50 000**	**-50 000**	**-50 000**	**-50 000**	
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-75 321	-38 000	-18 000	-15 000	-2 500	30 000
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (+/-)						
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	**74 152**	**36 152**	**18 152**	**3 152**	**652**	**30 652**
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	200 000	150 000	100 000	50 000	0	0
Netovõlakoormus (eurodes)	125 848	113 848	81 848	46 848	0	0
Netovõlakoormus (%)	28,4%	22,2%	15,2%	8,7%	0,0%	0,0%
AS Tõrva Tervisekeskus	**2025 täitmine**	**2026 eeldatav täitmine**	**2027 eelarve**	**2028 eelarve**	**2029 eelarve**	**2030 eelarve**
Põhitegevuse tulud kokku (+)	**1 233 629**	**2 758 500**	**2 850 000**	**2 916 000**	**2 979 000**	**3 037 000**
sh saadud tulud kohalikult omavalitsuselt						
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed						
sh saadud tulud muudelt arvestusüksusesse kuuluvatelt üksustelt						
Põhitegevuse kulud kokku (+)	**1 206 867**	**2 758 355**	**2 770 000**	**2 800 000**	**2 900 000**	**3 000 000**
sh tehingud kohaliku omavalitsuse üksusega						
sh tehingud muude arvestusüksusesse kuuluvate üksustega						
sh alates 2012 katkestamatud kasutusrendimaksed (arvestusüksusesse mitte kuuluvatele üksustele)						
Põhitegevuse tulem	**26 762**	**145**	**80 000**	**116 000**	**79 000**	**37 000**
Investeerimistegevus kokku (+/-)	**-26 201**	**-24 000**	**-26 000**	**-25 000**	**-25 000**	**-25 000**
Eelarve tulem	**561**	**-23 855**	**54 000**	**91 000**	**54 000**	**12 000**
Finantseerimistegevus (-/+)	**-46 667**	**-46 667**	**-46 667**	**-46 667**	**-46 667**	**-46 667**

Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-46 106	-67 403	7 333	44 333	7 333	-34 667
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+/-)		3 119				
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	**67 403**	**0**	**7 333**	**51 666**	**58 999**	**24 332**
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	618 333	571 666	524 999	478 332	431 665	384 998
Netovõlakoormus (eurodes)	550 930	571 666	517 666	426 666	372 666	360 666
Netovõlakoormus (%)	44,7%	20,7%	18,2%	14,6%	12,5%	11,9%

LISA 3 Arvestusüksuse eelarvestrateegia 2026-2030

Arvestusüksus (nimi)	**2025 täitmine**	**2026 eeldatav täitmine**	**2027 eelarve**	**2028 eelarve**	**2029 eelarve**	**2030 eelarve**
Põhitegevuse tulud kokku	**14 297 229**	**16 303 547**	**16 846 800**	**17 247 800**	**17 755 800**	**18 313 800**
Põhitegevuse kulud kokku	**13 118 323**	**15 577 329**	**15 904 788**	**16 188 000**	**16 665 000**	**17 185 000**
*sh alates **2012** sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed*	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Põhitegevuse tulem	**1 178 905**	**726 218**	**942 012**	**1 059 800**	**1 090 800**	**1 128 800**
Investeerimistegevus kokku	**-929 424**	**-1 601 310**	**-2 093 274**	**-2 002 065**	**-1 815 500**	**-1 438 000**
Eelarve tulem	**249 482**	**-875 092**	**-1 151 262**	**-942 265**	**-724 700**	**-309 200**
Finantseerimistegevus	**-437 970**	**383 333**	**1 033 333**	**918 674**	**729 533**	**304 533**
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	**-280 063**	**-405 484**	**-117 929**	**-23 591**	**4 833**	**-4 667**
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (+/-)	**-91 574**	**86 275**	**0**	**0**	**0**	**0**
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	**601 822**	**196 338**	**78 409**	**54 818**	**59 651**	**54 984**
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	**5 813 911**	**6 197 244**	**7 230 577**	**8 149 251**	**8 878 784**	**9 183 317**
sh kohustused, mille võrra võib ületada netovõlakoormuse piirmäära (arvestusüksuse väline)	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (eurodes)	5 212 088	6 000 905	7 152 167	8 094 432	8 819 132	9 128 332
Netovõlakoormus (%)	36,5%	36,8%	42,5%	46,9%	49,7%	49,8%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	10 722 921	11 412 483	11 792 760	10 348 680	10 653 480	10 988 280
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	75,0%	70,0%	70,0%	60,0%	60,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	5 510 833	5 411 577	4 640 593	2 254 248	1 834 348	1 859 948